George Enescu – 125 de ani de la nașterea artistului

(Grigore Constantinescu – 18 august 2006)

„Povestea aceasta începe acolo, departe, pe plaiurile Moldovei... din satul în care m-am născut... am străbătut o cale anevoioasă, străjuită de copaci ce se pierd în zarea îndepărtată. A fost lung, desigur, acest drum. Când de scurt mi s-a părut!". Astfel se încheie șirul amintirilor lui George Enescu, consemnate de către Bernard Gavoty.

Astăzi, la împlinirea a 125 de ani de la momentul în care a început existența miraculoasă a marelui artist român, privim desigur cu aceeași admirație și recunoștință către el. George Enescu și-a iubit mult copilăria, dovadă fiind ecourile ce străbat de-a lungul capodoperelor, fie în sonurile „Impresiilor din copilărie”, în cele ale muzicii din „Săteasca”, fie chiar în evocarea ideii existenței copilăriei vegheate de soartă, ale începuturilor Oedipului antic. Ales de destin pentru a fi unul dintre marii români ai lumii, George Enescu devine, în spiritualitatea noastră, cel care a deschis muzicii românești calea spre universalitate. Pe coordonatele interpretării și creației, marile sale realizări au făcut cunoscute valori de tezaur național, intrate astfel în patrimoniul umanității. Pentru cei care i-au fost contemporani, beneficiul este enorm, căci ei s-au învecinat cu un artist de geniu și un Om nepereche.

Generațiilor care i-au urmat, moştenirea violonistului, pianistului și dirijorului a intrat în acea crepusculară imagine a amintirilor, spre deosebire de creația componistică, ce cunoaște treptat o meritată și continuă revelație. Scrisul despre Enescu – studii, analize, antologii, memorialistică – se îmbogățește mereu, dezvăluind dorința de a ni-l apropia mereu, în pofida trecerii timpului. Imaginea, prin filmul documentar, eseistic și de comentariu, oferă în paralel șansa acestei prezențe simbolice, la care se adaugă mereu alte și alte versiuni interpretative ale operei sale muzicale. Sunt acestea gesturi de suflet și sentiment care, la prilejuri aniversare, capătă o altă configurație ce demonstrează forța de prezență a artei și personalității enesciene, a cărei călătorie prin viață începuse, în 1881, în zarea poetică a Livenilor.

Încercând a găsi cuvintele potrivite unei astfel de aniversări petrecute în plină vară, descoperim că, la fiecare astfel de sărbătorire, cei aflați aproape de Maestru și-au ales modul de exprimare pe măsura propriilor sentimente. Iată, astfel, cele scrise de un alt artist mare al muzicii românești, compozitorul Mihail Jora, cu mulți, foarte mulți ani în urmă, fără a-și pierde actualitatea: „Copilul născut în zodia Fecioarei a crescut zdravăn, mare și frumos, purtând cu ușurință povara atâtor binecuvântări ce ar fi răpus pe un altul. Vâltoarea vieții l-a oțelit, puterea de muncă l-a desăvârșit, minunatul său dar l-a înălțat. Din urcuș în urcuș, pruncul de odinioară sălășluiește la înălțimi sufletești ce nu pot fi întrecute decât de el însuși, iar geniul său copleșește omenirea cu feluritele feluri sub care se arată. Binecuvântate să fie ursitoarele ce s-au coborât în umila căsuță de la Liveni. Binecuvântată să fie amintirea părinților. Binecuvântat să fii maestre scump, pe cât îți sunt mintea, sufletul și inima de mari.”